

«Երկար ժամեր լինելու իրականացումը կու-
սակցությունը պիտի ընդունի Գ. Կա-
սաբյանի ծախսերը մեջ ցուցնում
սեղմունքներն, Այսպես, 1. Մեք չենք
ուզել տիրապետել Արարական Թաղին
գերիշխանությանը: 2. Ձերն ուզել
խառնաբերել բրիտանական Կայսրության
միջոցներն, և 3. Ձերն ուզել զբաղել
Կայսրական Խորհրդարանին իշխանու-
թյունը յամենայնի որ հարկաւոր է վա-
սըն պահպանման այս միջոցներն:

«Ե. Կասաբյանին հետ համաձայնեա-
լ թեմաք կը հաւատանք թէ այս պայ-
մանաց մէջ կարելի է հասնիլ իւրա-
նական խնդրոյն մէջ արդար լուծման:
Միակ կէտն որոյ վրայ զինում չունենք
ընդունալն է թէ, մեք անհրաժեշտապէս
կը պահանջենք Ազգային Խորհրդարան
Խորհրդարան մը ի Տրապիս, որ զիւր իշ-
խանութիւն ստանայ իրականացում ժո-
ղովրդին, և ձեռնհաս լինի լծուելու
ամեն անօրինութիւններ զորս քաղ-
աքական է իւր տեղանց մեծամասնու-
թիւնը:

«Աւստի մեր նուազագոյն պա-
հանջում, Ազգական Թաղը պիտի
ունենայ միայն յանձնարարական իշխա-
նութիւն, որով իւրականացի վրայ Անդ-
րկայ գերիշխանութիւնը կ'ապահովի
ցմիշտ:»

ՄԻԱՅՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԻՔ ՀԱՅՈՑ

Ա. Զ. Գ.

Այսպիսով ծովանկարին
վիճակահանութիւնը վերջնապա-
նապէս տեղի պիտի ունենայ
հրապարակաւ յառաջիկայ Հոկ-
տեմբեր ամսու 20 (Ն. Տ.)
կիրակիէ օրն, Միացեալ Ընկե-
րութեանց Գրասենեկին մէջ,
Կալաթա, Կէօէ Օղլու խոն
Թ. 12: Երկրորդ աղբարու-
թեանը մը ուրիշ հարկաւոր միա-
րամասնութիւնը պիտի ծանուց-
ուին ժամանակին լրագրաց
միջոցաւ ի գիտութիւն պատ-
ուարժան ազգայնոց:

(ԿԵՐՔ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԻՔ)

Ա. Զ. Գ. Մ. Լ. Կ. Կ. Կ.

Մարաքաքաքի Թաղ. Խորհուրդը
պատասխանելով Երեսօղիմայ Պա-
տուց բարձրան խորհրդարանական
Յանձնաժողովոյ հրահրերն, սկսած են
կարգադրել յառաջիկայ իրենց զը-
կաւած երեք գրուշնց ստանալոց
հայիւններն, յիշելով մնացեալ ստանա-
լներն հանդերձ սպառածներու բունե-
րով:

Այս տուիւն կ'իմանանք նաեւ թէ
յիշեալ Յանձնաժողովոյ կազմութիւնը
պաշտօնապէս ծանուցանելու համար
Ս. Պատրիարք Հայրը չըրարեալկան մը
պիտի որդէ այս օրերս դաւառաց Ազ-
գային վարչութեանց:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը շարաթ
իրիկուն Թաղիկը երթալով, գիշերն
անցնոց Ինքնեան Կարապետ էֆենտի
ստանն և առաւստուն Երեւոյի իշխե-
լով հոգեւորապէս միեկմարել ժողո-
ւորը:

Կրկենք թէ Ֆրեմիկան Միկտի
էֆենտի հրաժարած է Կաթիկոս նորո-
կարի Հոգաբարձութեան տեղաւոր-
ցութենէն:

Ետեւ թըր, Պատրիարքական Փա-
խարքը Գեր. Ռոստոմբեան Գերդ
Վարդապետի անուն տարեգարձը լի-
նելով, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն
յառաջիկա Փոխարկարանին իշխելով
չորհրդարանը զՆ. Պերապետութիւն:
Նոյնպէս մարաքաքաքի Թաղական
Խորհուրդներէն շատերն և պաշտօնա-
կան ու անպաշտօն ազգայնքը Պատ-
րիարքարան գնացին ի շնորհաւորու-
թիւն:

Կրօնական Ժողովն հետեւեալ եր-
կու չըրարեալկաններն ուղղել Գեր.
Առաջնորդաց և մարաքաքաքի եկե-
ղեցեաց Բարդուղիմէոսն և Թաղ. Խոր-
հրդաց:

Ազգ. Կեդր. վարչութեան Կրօն. Ժո-
ղովն շարժեալ ի պարտաւորութենէ պա-
տանալն զանապա չորհրդարաններով Հա-
յաստանեաց Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ
գաւազան յիշեցնեց և ի մասնաւոր Մի-
տոմէական Սարգիս Խորհրդի մասին զգու-
ն արթնն գտնուելու և երկուցած ոգով պաշ-
տան մատուցանելու համար ունեցած պար-
տաւորութիւններն:

Կեդրով սակայն որ երբեմն ըստ պար-
տաւորապէս հոգ տարարի, Ազգ. Կեդր.
վարչութեան Կրօն. Ժողովն այս անգամ
են ներկայ չորհրդարանաւ վերադիւն կը
չիւղեցէ Բաւանայի և Ժողովրդաց այն
նախկին պարտաւորութիւններն, որք են:
Ա. Նորոգելն երկուցան անպատճառ
Ս. Եկեղեցին տանելով Միտոմէական ի Ս.
Առաքելին: Հոր Առաւելոյ որդեգրելու Սար-
գիս Խորհրդի կատարումն ստան և հինգ օրն
չանցնել անենիւն իսկ եթէ բանոր

պատճառաւ տան և հինգ օրն անցնել
հարկ լինի, յայնժամ Ազգ. Պատրիարքարանի
զինել ի տնօրինութիւն:

Բ. Չորհուրդ կանանց՝ որ Միտոմէական
Խորհրդի կատարման ժամանակ մերձեան
Ս. Առաքելին նմանապէս չիցալարել զայ-
նեակց, որ առանց արձանարկն ընդունե-
լու կատարեն իրենց ծառայութիւնը ման-
կան վրայ ի պատէ Ս. Միտոմէական:

Գ. Միտոմէական երախտի լրագրումը
ստանեցէ Բաւանայի ձեռնարկ կատարել, և
ոչ երբէք թալ տալ զայնեակց, որ իրենք
կատարեն լրագրումը:

Դ. Չորհուրդները կնքեալոց որ առանց
արձանարկն ընդունելու կատարեն իրենց
կնքահարկութեան պաշտօնը:

Հայաստանեայց Առաքելական և Կաթո-
լիկ Ս. Եկեղեցւոյ զաւակ չեղող անձինք
չեն կրնար կնքահարկ ըստ:

Ե. Նորոգելները անուանադրել այն
անուններով՝ զորս Կրօն. Ժողովն նշանա-
կաւ և ցոյց տուած է, և ոչ երբէք տալ
արձանարկ:

Զ. Նոյն թաղէն չեղող և ուրիշ թաղէ
մը բերուած երախտի չմարտիլ տուած
ընտանիք Թաղին հոգեւոր պաշտօնէութիւն
և Թաղ. Խորհրդի համարանքի փոխադիրն են
կամ Ազգ. Պատրիարքարանի արտօնութիւնն
ընդունելու:

Ազգ. Կեդր. վարչութեան Կրօն. Ժո-
ղովն այսու չորհրդարանաւ կը հրահրէ
զարաերտա Բարդուղի և Գրգիսեանայան
գասն ընթերցելու յեկեղեցւոյ զայն չը-
բարեալկան, և առանց քարոզել, յորդորել
և խրատել զհարազատ որդիս Հայաստան
եայց Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ՝ որ ամե-
նայն երկուցածութեան և սրբութեան
արշտուն հոգեւոր փրկութեան ամենապար-
տաւոր խորհրդներն եղող Սարգիս Միտոմէական
Խորհրդը:

Կը պատմութիւնը նաեւ առհասարակ հա-
ւատուցեալ ժողովրդեան պատկառ կայ Սա-
ռաժային հրամանաց, հնաքանդ լինի ա-
ռաքելական տնօրինութեանց և հայրենի
Սարգի Եկեղեցւոյ կարգադրութեանց և
ընդունիլ վարձ բարեաց և ժառանգու-
թիւն ի հոգեւոր և ի մարմնաւոր:

28 սեպտեմբեր 1885

Ազգ. Կեդր. վարչութեան Կրօն. Ժո-
ղովն սկսած է իր տեղին տեղիս աշխարհ
հային անձինք սկսած են զոմարակաւ
ներ խօսիլ յառեկ յիշեցնելոցն, ընդգէմ
հնաւոր կանոնաց, իր հրամանք Կեդր. Ա-
ռաքելորդաւ, Բարդուղի և Առաքելորդաց՝
որ երբէք չընդարարեն աշխարհի անձանց
զախանական խօսիլ կամ ստանալ ծառա-
թիւն ընել յեկեղեցւոյ:

Ա. Այն ճիշդեցող վրայ խօսիլ զարեա-
նական, որք իրենց կենդանութեան ժամա-
նակ անցնեցած են բարեպաշտ կեանք և
ունեցած են բարոյական և նիւթական ծա-
ռայութիւն տա Ս. Եկեղեցւոյն և առ ազգն:
Խօսիլ նաեւ չարաւոր լեղուաւ ըստ չարու-
մատուցած ծառայութեան:

Բ. Նմանեցնող չարաւորները փողոցէ
ի փողոց, այլ ուղիղ ծանալարեցու եկեղե-
ցին տանիլ ի գերեզմանատուն: Սակայն
կրք ճիշդեցողն անհանդէս բերուած է յՍ.
Եկեղեցին, կարելի է յուսարկարարութեան
հանդէսն եկեղեցին տանիլ ի գերեզմանա-
տուն յանցնելով ճիշդեցողն տան առջեւն:
Եթէ խնդրեն զայդ ազգայնեան և եթէ
տուեն ըստ հետի չէ գերեզմանատուն:

Ազգ. Կեդր. վարչութեան Կրօն. Ժո-
ղովն սկսած է իր յիշեցնել Երեսօղի Ե-
կեղեցականաց, և ի մասնաւոր Բաւանայ
ժոյ, որ պէտք է յորդորել զարեւոյշտ մ
զովորել որպէս զի վարտին ըստ կանոնաց
Եկեղեցւոյ և Եկեղեցւոյ վրայ զպահէն տա-
րօրեակ սուգ ըստ հիմնադրական տնօրն-
ութեան, զոր արդիւած են նպոյթ մը Սար-
գաւան Հայազգայն:

28 սեպտ. 1885

Պորուէն Ազգանէր Հայրեհայ
Ընկերութեան Գործադիր Ժողովոյն
ուղեւոր նամակ մը հետեւեալ կերպիւ
կը նկարագրէ տեղոյն Սանդիտեան
Նորոգիտաւոր վարժարանի բացման
հանգէսն:

Կիրակի առաւուս, յետ աւարտման
Ս. Պատարագի, Լուսաւորեան վար-
ժարանի անունը թափար կարճեւ եւ
առաջնորդելով Սանդիտեան վարժա-
րանի անուն հետց, մտան ի Ս. Աստուա-
ծածին Եկեղեցին ուր խոսն բազմու-
թիւն ազգայնոց լցուած էր արդէն:
Հանդէսը բացուեցաւ պաշտօն իրով
մը և ապա խորհրդարան տնօրնելու
ծառախօսութիւնք եղան հայերէն եւ
թուրքերէն լեզուներով, ձառախօսող
ամենքն ալ կը գրաւածէին Ազգ. Հա-
յրեհայ Ընկերութիւնն որ իւր վրայ
առած է Պորուէն հայ իգական սեռի
գաղափարական հոգին:

Ապա աշակերտք և աշակերտուհիք
նոյն հանդիսի վարժարան եղան որ
պաշտօնապէս զորդարուած էր և ուր
մեծաթիւները եղան հրաշխարհք՝ որոց
մէջ կային տեղոյն Բեթիլ գործալանը,
Յոյն և Հայ պանդուխտ արհեստաւոր
Ենկերակից հասակական և Անկեցի աղ-
բայնք:

Ետորդ օրը, սեպտ. 9, կանխա-
արձանագրուած 63 աղանդական հայ
60ը ներկայ էին և գաւախտութիւնք
սկսան ամենայն կանխաւորութեամբ:

Պորուէն Թաղական Խորհուրդը՝ որ
պաշտօնական նամակաւ մը մանրամաս-
նաբար պատմած է զայս ամենայն,
առ Կեդր. Գործադիր Ժողովը Ընկերու-

թեան, ի գիշաց տեղոյն ազգայնոց
չեղանային շնորհակարարութիւններ կը մա-
նամը Այսու հանգերէ, անհիմն են այն
տանայ յայն աղբարները յոյց տալ ժամ
ժամանակէն:

Պորուէն հայ կանայք Օմանդակ Մա-
նախումք մը կ'աղծած են օգնելու հա-
մար Սանդիտեան վարժարանին, հե-
տեւեղի իրենց բարեբարոյ հետց աղ-
նիւ օրինակին:

Ա. Զ. Գ.

Ազգային բարձրագոյն ուսուցիչ մը
որ երկու ամիսներէ հետեւ Պորուէն աղ-
բային վարժարանաց շատերուն մէջ
գաւախտութիւն ըրած և անեղծ մը
բարեկեր մէջ եւս Տեղաւորին ու Տե-
րեւոյթեան պաշտօն վարած է, և
կարող է Գիտութեանց և Լեզուաց
մէջ՝ ուսուց առաջին կարգի և անցած
երկրորդ կարգի գաւախտութիւն ը-
նել, կը փափարայ այժմ ազգային վար-
ժարանի մը մէջ իւր փորձաւորութեան
արդիւնքը յոյց տալ, հակորդութեան և
միանգամայն գաւախտութեան պաշ-
տօններ տալնանելով:

Փափագար պէտք է գիմեն Արեւելի
Խորհրդարանը:

ՆԵՐՈՒՆ ԼՈՒՐԵՐ
ՊՈՒԼԿԱՐԱՆ
ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՊՍՏԱՄԲՈՒՆԸ

Կը յիշուի թէ Դեմոստր. Արեւել-
Բու մէկի ինդիւսի տաթիւ իրենց վեր-
ջին գաւախտան մէջ որոշած էին իրենց
աւերթիւններէն հրահայտ խնդրել,
Թե՛ք կը ծանուցանէ թէ մեծ աղ-
բային յոյց տն իրենց պատասխա-
նելն, որով կը պարտաւոր Պորուէն
ընթացքն և Յաւանտանի և Սերափոյ
զինուորական պատրաստութիւններն
և հաւանութիւն կը յայտնեն որ Օսմ.
Կայսր. Կառավարութիւնը գերիշխանա-
բար շարժի այս ինդիւսի մէջ:

Թե՛ք, եւրոպական տեղութեանց
կողմէ ինքնաւոր Կայսր. Կառավարու-
թեան արուած այս պատասխաններէն
հետեւցնելով, յայտնաբերեց թէ Ա.
Երեւելեան Բուժմէկի գաւախտ պիտի
վերապահուի իւր նախկին վիճակին, որ
որդեւայ է Պերլինի դաշնագրովն:

Թուրք թերթիւն անդադարաւ իւր
շատ հաղաւթաւ բան մը կը նկատէ
Եւրոպոյ այս վերջնական որոշումն ի
նպատակ Բ. Գրան:

Պորուէն պատգամաւորութիւն
նը Բարեհայ հասած ժամանակ Չար-
պատկայ կը գտնուէր անտի և այդ
պատճառաւ ժողովում առած է այն բար-
թիւ Այեքաւոր Գ. չէր ուզող ընդու-
նիլ գտնուէր, Սերափոյ հոգեւ. Կին պատ-
գամաւոր հրաւիրուեցան Ս. Վեհա-
փառութեան ներկայանալ ի գրեական
Փրեմիւնտարի ի Ս. հաւատն թէ
Թարք պատգամաւորով պորուէնական
առաջին պատգամաւոր հասնի, ըսած
է թէ, Պերլինի Դաշնագրին ստորագ-
րող տեղութեանց հետ համաձայնու-
թեամբ, պիտի ջանայ խորհրդական լու-
ծում մը տալ պորուէնական ինդիւսի:
Պատգամաւոր Գ. Կիրոյ հետ և ս
տեղաւորութիւն մ'ունենալէ յետոյ,
մեկներ են Բարեհային Փրկիւպ վե-
րադառնալու համար:

Կը յիշուի թէ Ս. Ֆիլիպի Ազգային
Ժողովն հետադիր մ'ուղղած էր Զա-
րին, խնդրելով որ հաճի հաւանիլ
պորուէնական Միտոմէական և արտօնել
առաջ ապայներն որ շարունակեն ծա-
նայի պորուէնական բանակին: Այդ
ժողովի նախագահ Պ. Պիմպուրի
հաղորդած է այժմ Այեքաւոր Գի-
պատգամաւոր, որ կը յայտնէ թէ
Ինք որտով յարեալ է Այեքաւոր
կարական շահուց, թայց թէ չիւրնար
ընդունիլ Միտոմէական որ կատարուած
է յանգէսն իւր:

Այրիւնու պրայ պաշտօնական Թերթին
մէջ կը կարգար:

Արեւելեան Բուժմէկի սահմանադր-
ւորն վրայ գտնուած զինուորք հա-
ղահայ գեղալ ի երկրին ներքերը քաղ-
ուելու վրայ են:

Իշխանը միշտ Փրկիւպ կը գտնուի
և իւր զօրքերն ալքէ կ'անցնէ և նո-
ց պիտի ոյց վրայ կը հօկէ: Փրկիւպի
մէջ յառահառութիւն և վախ կը տը-
րէ: Իշխանը ընթերցալ և յուսահատ վի-
ճակի մէջ կը գտնուի: Պորուէն ալ
պար և բարձրաւորեան անձինք ըս-
ելու չեն շարունակել իրենց առաջին
բացեղը, վաճն զի շատ տրտում և միշտ
երկրել մէջ կը գտնուին:

Կրկենք կը գրեն առ Միտոմէական
Արեւելեան Բուժմէկի վերջին գեղաբեր
տնար տպարարութիւն մըրած են
կղզոյն քրիստոնեայ բնակչաց վրայ

որ ի սկզբանէ անտի ինքնակաւն ոգի
կը տածեն պորուէն ազգին նկատ-
մամբ Այսու հանգերէ, անհիմն են այն
որոյցները թէ խառնութիւն ծագած է
Սեփարի մէջ և այլ կողմեր:

Բանտարկէն Տեղաւորաց զրկուե-
լիք զօրաց մեկնումն յապաղելուն պատ-
ճառն այն է որ գտնուի փոխադրող
չաղեսուր Կրեանի նաւահալաւթեւ
մեկնելու պահանջ մեկնելուն մէջ խա-
ղարում մը տեղի ունեցած է, զոր եր-
կու օրէն կ'երկել է եղբ նորոգել:

Թե՛քի թերթիւնու պրայ ժամանակ
թիւթակիցը սեպտ. 28 թուով կը գրէ
թէ Պորուէնաց գեղեցիկ սեռէն բազ-
կացեալ և տիկին Վեհափային հրաւո-
նաւորութեան ներքեւ գտնուած առ-
շուշ բանակն իւր զինուորական լր-
թութիւնները վերադառնած է և իւր
Այեքաւոր իշխանի անգամ է նոր գէ-
րեւ ըստինք այդ հերոսու հինքուն:

Սեպտ. 26 թուով Այեքաւորայրէն
կը գրեն առ Ներսէս թէ Արեւելեան
Բուժմէկի աւաժապալ կառավարութիւնը
նահանգին Գաղաղիւր և Գարեաւ գիւ-
ղերու յայտնաբերած ըստգիշերները
ձերբարկել տալով ձեռքերնին կապ-
ուած խիլիկէ դրած է գտնուի:

Պորուէնայի նախարարապետ Գ. Բա-
րաթիւք՝ Վաւան-Ռոստոմբեան երկու
Ռոստոմբեան զորհուրդ տնօրնի պաշտօնն
յանձնած և Պ. Մամէկիին որ երբեմն
քարտուղարն էր Արեւ. Բուժմէկի նախ-
կին կառավար Այեքա փաշայի:

Կը յիշուի թէ Պորուէն կառավար-
ութիւնը վերջերս գնեց իշխալ եր-
կաթիւն:

Թե՛ք, խօսելով պորուէնական ա-
ղբարարութիւն պրայ կը գրէ թէ տե-
րութիւնը չիւրապէս փափարող են
ընդհանուր խաղաղութեան պահպան-
ման, և կը յայտնէ թէ կարգաւորակ կա-
ռավարութիւնը երաշխաւորութեան պի-
տի խնդրէ որպէս զի սեպտ. 18 թ. գեղ-
աբեր չի կրկնուի:

Լեւեթի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ
Կ. Պորուէն Գրանտական գեղացուն Նաւիկ
մարդիքն հրահայտ ստացած էր իւր
կառավարութիւնէն, որպէս զի պրե-
կարական ինդիւսի համար տեղի ունե-
ցած գեղացական գաւախտան մէջ
ուսուցողական զիւրք մը բռնէ, ոպա-
սեղով որ հիւսնակայն տեղութիւնը ի-
րենց տաճարներէն ընեն և ապա ձա-
յուցել անձնը որ խաղաղական լուծում
մը յայտնի բերելու կը յանգնի:

Աթլեքէն տաճարն լրաց նայելով
ուսուց կ'ընէ թէ Երեւելու լրագրարն
ի մասով աղբարութիւն մը պիտի ընէ ի
Թեւեղեցու ուր աղբար պիտի անցնէ
հեղեղական զօրաբանակն:

Արեւելեան Աթլեքէն չաղեսուր
հրաման ստացած է պարտաւոր գտնու-
ել ճանար իւրերու համար:

ԼՈՒՐԵՐ ԱՊՐԻՒՆԱՊՈՒԼԿԱՐԱՆ

(ՄԵՐ ԵՄԵՐ ԼԵՎԵՐԵՐԸ)

ԱՊՐԻՒՆԱՊՈՒԼԿԱՐԱՆ, 28 սեպտ.

Արեւելեան Բուժմէկի ինդիւսի վրայ
հաղորդելու կարեւոր բան մը կը յայտ-
նար իւր մէջ:

Բարդուղի հետ պահապաններէն
Տ. Թ. (Երեւելու) մարմին
վաճառաւորը շարժոյս մէջ իւր վը-
ճարութիւնը գաղաղեցնելով 4300 ուս-
ւոյ բացով անանկութիւն յայտարարեց

Պրուսայի արգասաբեր գաւառն
որ ամէն տարի 900,000 էն 1,100,000
օխա ծխախոտ կ'արտադրէր, այդ տարի
750 էն 800 հազար օխա պիտի տայ,
խառն տեսակէ :

Լեւոնյի իտալական դեսպան կոմս Ռո-
զիլանի անուանումն իրր նախարար ար-
տաքին գործոց, փոխանակ Պ. Տէրբէրիսի
դր Պ. Մանչինիի անկողմէն ի փերթէ՛ նա-
խարարական թէ՛ արտաքին գործոց
նախարարի պաշտօնէն ի վաշտէն

սկզբի մինչեւ իսկ հայ կինն և իւր գիտփուկ

ն : Հին Մարաստանի և շրջակայ եր-

երու իր պատկանէր: Կռուի բռնուե-
ւ. նոցա հետ, յաղթեց նոցա և մաք-

Կը գտնուի բոլոր դրամականաց բով։
Նաւոր վաճառատեղին է Գալաֆեան
տունը ։

մնաւոր վաճառատեղին է Գաղափեան
տունը :

